Surveymetodik Föreläsning 12

Måns Magnusson

Avd. Statistik, LiU

Översikt

- 1 Grafik i surveyer
- 2 Analys i surveyer
- 3 Webbpaneler
- 4 Komplexa surveyer
- 5 Sammanfattning (repetition)

Section 1

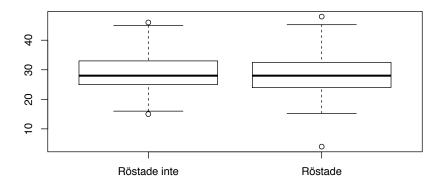
Grafik i surveyer

Grafik i surveyer

- Varför tala om grafik i surveyer? Är det inte samma sak?
- Finns två huvudorsaker:
  - Surveydata är ofta stort (många observationer)
  - Vikterna behöver hanteras (bortfallskorrigerade grafer)
- Det finns tre huvudsakliga angreppsätt:
  - Basera graferna på skattningar
  - Explicit indikera vikterna i graferna
  - Dra ett urval från urvalet och visualisera
- Detta avnitt bygger huvudsakligen på Lumley (2010, kap 4) och på implementationer i surveypaketet

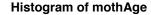
Boxplot

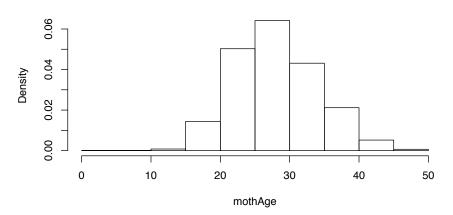
svyboxplot(mothAge ~ Valdeltagande, design=svy2010design)

Histogram

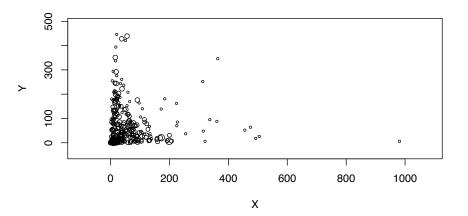
svyhist(formula= ~ mothAge, design=svy2010design)

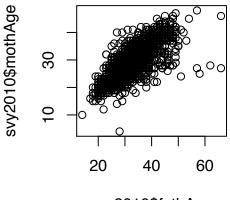

Scatterplot with weights

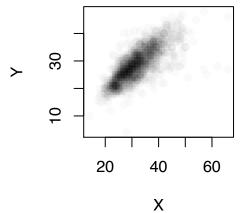
```
svyplot(LARGEF92~SMALLF92,design=agSTRAT, style="bubble")
```


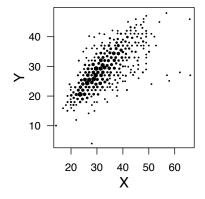
plot(svy2010\$fathAge, svy2010\$mothAge)

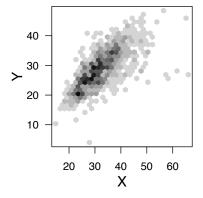
svyplot(mothAge~fathAge, design = svy2010design, style="transparent", pch=19, alpha


```
svyplot(mothAge~fathAge, design = svy2010design, style="hex")
```



```
svyplot(mothAge~fathAge, design = svy2010design, style="hex")
```


Section 2

Analys i surveyer

Analys i surveyer

- Vid analys är den centrala frågan inferens. Vill vi dra slutsatser om...
  - Vår ändliga population?
  - En statistisk modell?
- Hur påverkas våra analyser av urvalsdesignen?
- Vid OSU med 'oänlig' population fungerar analyserna som vanligt

Effekt av urvalsdesignen

- Våra analyser påverkas på samma sätt som konfidensintervallen
  - deff < 1 vi blir säkrare än vid OSU</p>
  - deff > 1 vi blir osäkrare än vid OSU
- På samma sätt påverkas χ^2 -test, t-test och regressionsmodeller
- Vi korrigerar detta med ex. Wald-test eller Rao-Scott korrektion (se Lohr (2009, kap 10.3.2))

Ändlighetskorrektion

- Vi kan vara intresserade av att dra slutsatser om en ändlig population
- Observerar vi alla element saknar vi osäkerhet

Section 3

Webbpaneler

Webbpaneler

- En databas med individer (som vill delta i undersökningar)
- Används som ram för undersökningar
- Bygger oftast på webbundersökningar (och e-post)
- Allt mer populära p.g.a. av det ökande bortfallet

Rekrytering och profilundersökning

- Direkt med sannolikhetsurval
- Indirekt rekrytering i samband med annan undersökning
- Självrekryteringar
- Slå samman olika paneler
- Profilundersökning samla in bakgrundsdata för individerna

Representativitet och webbpaneler

- Är sällan representativt i samplingteoretiska resonemang
- Samma fördelning som i populationen
- Kan viktas för att uppnå skattningar utan bias

ISO 26362

Begrepp som "representativitet" få bara användas om det tydligt definieras.

Kvalitetsmått för webbpaneler.

- Deltagarandel (kumulativ svarsandel)
- Panelstorlek
- Uppgiftslämnarbörda
- Dominans
- Anpassat svarsbeteende/professionalisering

Section 4

Komplexa surveyer

Komplexa surveyer

- Alla metoder vi beskrivit så här långt kan användas i en och samma undersökning
- Vi kan dra olika typer av urval i olika steg
- Samlingsnamnet för dessa metoder är Komplexa surveyer

Exempel: BETSI

Byggnaders energianvändning, tekniska status och inomhusmiljö (BETSI) Boverket (2009)

Boverket

- Syfte: Kartlägga det svenska byggnadsbeståndet
- Målpopulation: Byggnader med taxeringsvärde på minst 50 tkr och med minst 50 m² samt individer i småbostadshus eller lägenhet
- Urval:

Flerstegsurval

- Steg I: Stratifierat klusterurval av kommuner (pps/ π ps)
- Steg II: Stratifierat klusterurval av värderings/taxeringsenhet (OSU och pps/ π ps)
- Steg III: Klusterurval av byggnad (OSU)
- Steg IV: Lägenhet (OSU)
- Bortfall: 21-35 % (beroende på byggnad)
- Datainsamlingsmetod: Besiktningar och pappersenkäter
- Periodicitet: Ett tillfälle (?)

Komplexa surveyer II

- Hur reder vi ut de olika nivåerna?
  - Börja på lägsta nivån och gå uppåt
- Exempel: Stratifierad population och trestegs klusterurval (*)

$$egin{aligned} ar{y}_{hij} &= rac{1}{m_{hij}} \sum_{k \in \mathcal{S}_{hij}} y_{hijk} \ \hat{t}_{hij} &= M_{hij} \cdot ar{y}_{hij} \ \hat{t}_{hi} &= \sum_{j \in \mathcal{S}_{hi}} rac{M_{hi}}{m_{hi}} \cdot \hat{t}_{hij} \ \hat{t}_{h} &= \sum_{i \in \mathcal{S}_{h}} rac{M_{h}}{m_{h}} \hat{t}_{hi} \ \hat{t} &= \sum_{h=1}^{H} \hat{t}_{h} \end{aligned}$$

Komplexa surveyer III

- Varianserna kan utredas på samma sätt steg för steg (överkurs)
- I praktiken framställs ofta urvalsvikter på elementnivå
- Har vi tillgång till urvalsvikterna kan punktskattningar och medeltal beräknas enkel på följande sätt

$$\hat{t} = \sum_{h=1}^{H} \sum_{i \in \mathcal{S}_h} \sum_{j \in \mathcal{S}_{hi}} \sum_{k \in \mathcal{S}_{hij}} w_{hijk} \cdot y_{hijk}$$

eller

$$\hat{\bar{y}}_{\mathcal{U}} = \frac{\sum_{h=1}^{H} \sum_{i \in \mathcal{S}_h} \sum_{j \in \mathcal{S}_{hi}} \sum_{k \in \mathcal{S}_{hij}} w_{hijk} \cdot y_{hijk}}{\sum_{h=1}^{H} \sum_{i \in \mathcal{S}_h} \sum_{j \in \mathcal{S}_{hi}} \sum_{k \in \mathcal{S}_{hij}} w_{hijk}}$$

Detta räcker dock inte för att beräkna varianserna

Section 5

Sammanfattning (repetition)

Urvalsmetoder

Obundet slumpmässigt urval

- Alla urvalsenheter/kluster har samma inklutionssannolikhet
- Fördelar
  - Enkel
- Nackdelar
  - Många gånger ineffektivt

Systematiskt urval

- Påminner om OSU, men är egentligen ett klusterurval
- Fördelar
  - Kan användas när det inte finns någon ram
- Nackdelar
  - Periodicitet i ramen

Urvalsmetoder II

Stratifierade urval

- Målpopulationen (och rampopulationen) delas in i strata
- Varje strata kan ses som en egen undersökning vanligt med OSU inom strata
- Vi vill stratifiera så det är stor skillnad mellan och liten skillnad inom strata
- Fördelar:
  - Effektivare urval
  - Garanterar respondeter i varje grupp
  - Kan kontrollera precision i redovisningsgrupper
  - Ofta hyfsat enkelt
- Nackdelar
  - Något mer komplicerat än OSU

Urvalsmetoder III

Klusterurval

- Målpopulationen består av naturliga kluster/grupper
- Enstegs, tvåstegs eller flerstegs klusterurval
- Vi vill ha kluster med stor skillnad inom kluster och liten skillnad mellan kluster
- Fördelar
  - Kan vara mycket billigare än OSU
  - Kan vara enda möjligheten om ram saknas
- Nackdelar
  - Ineffektivare än OSU
  - Mer komplicerade beräkningar

Urvalsmetoder IV

■ PPS/πPS-urval

- Olika inklusionssannolikheter för olika element/kluster
- En form av "kontinuerlig" stratifiering
- Fördelar
  - Effektiv design
  - Självvägande kluster
- Nackdelar
  - Komplicerat att dra urval
  - Mer komplicerade beräkningar

Estimation

- Den vanliga estimatorn (Horwitz-Thopson)
  - Väntevärdesriktig
  - Enkel
- Kvotskattning
  - Bias vid mindre urval
  - En hjälpvariabel kan användas
  - Använder hjälpinformation med modellen y = Bx
  - Bra att använda vid klusterurval vid olika klusterstorlekar
- Regressionsskattning
  - Bias vid mindre urval
  - Flera hjälpvariabler kan användas
  - Använder hjälpinformation med modellen $y = \mathbf{B}\mathbf{x}$
  - Används vid kalibrering

Undersökningmetodik '

- Kvalitetsdimensionerna i en undersökning
  - Innehåll / relevans
  - Tillförlitlighet
  - Jämförbarhet och samanvändbarhet
  - Aktualitet
  - Tillgänglighet och förståelighet
- Felen som kan uppstå i en undersökning
  - Urvalsfel
  - Specifikationsfel
  - Bortfallsfel
  - Mätfel
  - Täckningsfel
  - Bearbetningsfel

Undersökningmetodik II

- De olika stegen i en undersökning
  - Faslå behov och kartlägga området
  - Design och planering
  - Förberedelser och tester
  - Datainsamling
  - Databearbetning
  - Analyser
  - Rapportering och kommunikation

Undersökningmetodik III

Stegen vid enkätkonstruktion

- Utveckla enkäten se Dillman et al. (2005); Dahmström (2011); SCB (2001); Japec et al. (1997)
- Expertgranska enkäten se Dahmström (2011); SCB (2001); Japec et al. (1997)
- Kognitiva intervjuer/tester av enkäten se Willis (2004) och SCB (2001, s. 49-60)
- Pilotstudie

Bortfallshantering

- Förebygga bortfall
- Genomföra en bortfallsanalys
- Kompensera för uppkommet bortfall (vanligtvis med regressionsestimation / GREG)

Referenser

- Boverket, 2009. Statistiska urval och metoder i boverkets projekt betsi. Tech. rep., Boverket.
- Dahmström, K., 2011. Från datainsamling till rapport: att göra en statistisk undersökning, 5th Edition. Studentlitteratur, Lund.
- Dillman, D., Gertseva, A., Mahon-Haft, T., 2005. Achieving usability in establishment surveys through the application of visual design principles. JOURNAL OF OFFICIAL STATISTICS-STOCKHOLM- 21 (2), 183.
- Japec, L., Ahtiainen, A., Hörngren, J., Lindén, H., Lyberg, L., Nilsson, P., 1997. Minska bortfallet.
  - URL http://www.pubkat.scb.se/statistik/_publikationer/OV9999_2000I02_BR_X97%C3%96P9701.pdf
- Lohr, S., 2009. Sampling: design and analysis, 2nd Edition. Thomson.
- Lumley, T., 2010. Complex surveys : a guide to analysis using R. Wiley-Blackwell, Oxford.
- SCB, 2001. Fråga rätt! : utveckla, testa, utvärdera och förbättra blanketter. Stockholm.
  - URL http://www.scb.se/statistik/_publikationer/OV9999_